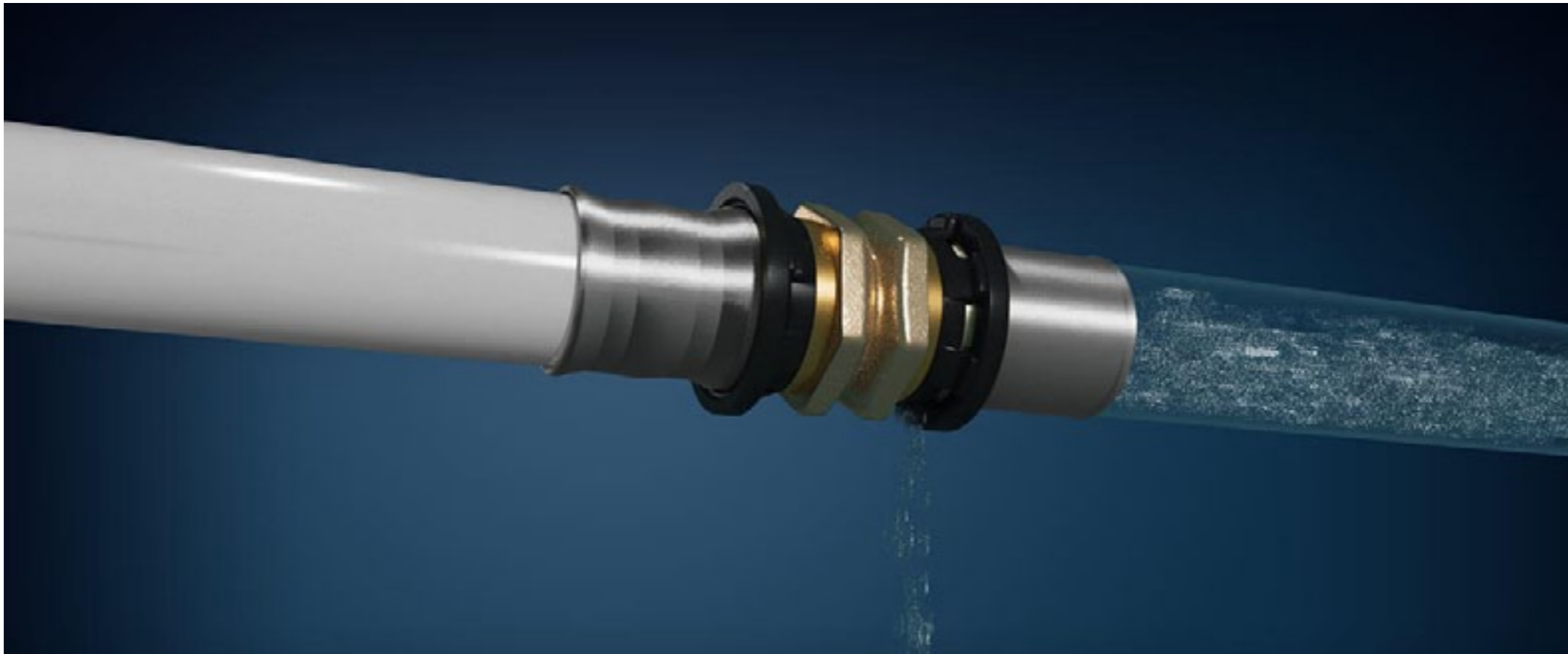

Rury, kształtki, łączniki – rynek i trendy

TOMASZ PODLEŚ

Lata 90. ubiegłego wieku oraz początek nowego tysiąclecia przyniosły nowy trend do instalacji wewnętrznych – centralnego ogrzewania czy też zimnej oraz ciepłej wody użytkowej – pod względem materiału, jakim było tworzywo sztuczne, czyli po prostu plastik.

biega korozji elementów metalowych, zapewnia też łatwość montażu bez znacznych naprężeń. Do tego dochodzą systemy łączników na zasadzie skręcania, zaprasowywania, ściskania specjalnymi narzędziami, wciskania rur bez użycia dodatkowego sprzętu. Co powoduje wybór danego systemu? Jak w każdej dziedzinie największy „czynnik” sprzedażowy to wciąż jednak cena. Każdy z instalatorów oraz klientów końcowych patrzy na całość pod względem koniecznych do poniesienia nakładów finansowych. Jednak za tą ceną należy także dopatrywać się innych, jakże bardzo ważnych czynników, jakimi jest czas wykonania instalacji, pewność połączeń (która wyeliminuje możliwość wystąpienia przecieku), kompatybilność systemu (rury + łączki), długość gwarancji na całą instalację. Warto rozważyć wszystkie wspomniane czynniki, a nie tylko ten pierwszy, bo wszystkie razem mają ogromny wpływ na instalację, a dzięki nim można być pewnym poprawności działania i funkcjonowania systemu, popartego np. indywidualną gwarancją obiektową. Będziemy mieli pewność, że zarówno instalator, jak i klient ostateczny są bezpieczni i zabezpieczeni pod względem finansowym w razie

Będąc na początku swojej zawodowej kariery bardzo dobrze pamiętam pierwsze lata XX wieku, kiedy to na rynku polskim królowały przewody i łączniki miedziane. Każdy instalator czy też firma wykonawcza „w ciemno” brała taki materiał do wykonywania swoich zleconych prac i do tego przekonywali klientów, pokazując przewagi tego systemu nad innymi, stosowanymi w tamtym czasie. Jednak powoli, z uwagi na coraz większe ceny materiału, do głosu zaczęły dochodzić materiały z tworzyw sztucznych oraz ich plastikowe łączniki. Ich droga na obecny szczyt popularności jednak nie była łatwa. Trzeba było przekonać do tego całą rzeszę instalatorów, projektantów oraz inwestorów, że ten materiał jest znacznie lepszy

zarówno pod względem ceny, jak i nakładów czasowych, potrzebnych do wykonania pełnej instalacji. Pamiętam jak dziś swój pierwszy projekt na bazie tworzywa, w trakcie którego były poważne dyskusje na temat rozszerzalności tego materiału pod wpływem temperatury, a tym samym obawę przed tym, że rura będzie się po prostu wyginała w różne strony, co w konsekwencji przyniesie jedynie same kłopoty. Tak się jednak nie stało i jak widać po kilkunastu latach nakład szkoleń poniesionych przez producentów oraz co najważniejsze przekonanie się wszystkich uczestników w procesie budowlanym, przyniosło zamierzone efekty. Tym samym instalacje z tworzywa sztucznego (głównie z polietylenu) są aktualnie naj-

bardziej rozpowszechnionymi instalacjami i mają się wyśmienicie w porównaniu do innych systemów stosowanych w budownictwie.

Producenci systemów rurowych aktualnie posiadają coraz szerszy zakres produktowy pod względem rodzajów rur oraz stosowanych do nich kompletnych łączników. Pokrótkie można stwierdzić, że w zależności od przeznaczenia, w jakiej instalacji mają się znaleźć, są to rury jednowarstwowe, rury z/bez bariery antydyfuzyjnej, odmiany rur wielowarstwowych z powłoką EVOH czy rury wielowarstwowe z wkładką aluminiową zgrzewaną doczołowo lub łączoną na tzw. „zakładkę”. Bariera antydyfuzyjna ochroni instalację c.o. przed wnikaniem tlenu i zapo-

nieprzewidzianych przeciwności losu, które przecież od czasu do czasu się zdarzają.

Biorąc pod uwagę od początku poszczególne składniki można śmiało stwierdzić, że czas przekłada się na pieniądze, a instalacja z tworzywa sztucznego jest naprawdę szybka w montażu. Wykonanie jednego połączenia jest niebotycznie szybsze w realizacji niż wykonanie takiego samego połączenia w instalacji miedzianej. Zajmuje to tak naprawdę kilka dostownie sekund, a kilkanaście sekund więcej to czas potrzebny na odpowiednie przygotowanie końcówki przewodu. Coraz częściej wykorzystywane są łączniki ze specjalnym systemem, tzw. LBP (ang. Leak Before Press) – oznaczającym posiadanie specjalnej funkcji wykrycia przecieku jeszcze przed samym zrobie-

niem zacisku. Idealna rzecz nie tylko w przypadku małych instalacji, ale także w dużych, gdzie może się zdarzyć, że przy dużej liczbie złączy, wykonanie któregoś zacisku się ominie. A podczas próby szczelności zostanie on natychmiast zlokalizowany i naprawiony. Lepiej przecież zapobiegać niż leczyć, a tym samym ograniczać koszty finansowe ewentualnej naprawy. Stosowanie zasady kupowania od jednego producenta jest także jak najbardziej wskazane z uwagi na kompatybilność systemu połączenia rury ze złączką. Możemy być wtedy pewni, że wymiary łączników wraz z przewodami pasują do siebie i nie będzie żadnych komplikacji. Ma to także swoje przełożenie na uzyskanie gwarancji od danego wytwórcy, bo w razie zaistnienia konieczności z jej skorzystania będzie ciężko dojść swoich praw, gdy w swojej instalacji będziemy mieli „mix” produkty (np. przewody innego producenta, a łączniki innego). Dojście do finalnego stwierdzenia, kto ponosi pełną odpowiedzialność będzie bardzo trudne. Wszystkie wspomniane czynniki przekładają się na jakże ważne stwierdzenie, jakim jest jakość danego produktu, jego renoma itp. Jedyną rzeczą, na jaką należy zwrócić uwagę to, w przypadku systemów zaprasowywanych, kwestia profilu szczęk. Ich kształt uzależniony jest od budowy danej złączki (położeniem elementów uszczelniających typu o-ring, itp.). Główne narzędzie (zaciskarka sieciowa lub też elektryczna) może być wspólna dla każdego systemu (jest ona takim uniwersalnym rozwiązaniem), jedynie zmieniają się wymienne „szczęki” w zależności od średnicy połączenia, no i oczywiście rodzaju systemu. Najbardziej rozpowszechnioną jest wersja akumulatorowa, która dzięki sporej pojemności baterii jest w stanie wykonać kilkaset połączeń, a co najważniejsze nie potrzebuje połączenia elektrycznego. Ze szczegółowymi danymi na temat przewodów i łączników, można zapoznać się, czytając dalszą część przeglądu, gdzie poszczególni producenci przedstawiają swój zakres produktowy oraz ich przebiegi nad pozostałymi. ■

GRZEJNIKI KOLUMNOWE LASERLINE

**POŁĄCZENIE NAJWYŻSZYCH WYMAGAŃ
TECHNICZNYCH I JAKOŚCIOWYCH ORAZ
DOSKONAŁEGO WZORNICTWA**

